

Blog 190   Verborgen verhalen

Donderdag, 25 augustus, een tropische dag. Het is gezellig én druk op de gracht. Kleine, grote, mooie en foielelijke boten trekken aan ons voorbij. Heel populair zijn de sup-

boards, voortbewogen door peddelende jonge vrouwen en mannen. Het valt ons op dat er heel weinig digitaal geluid wordt geproduceerd. Wel klinkt geregeld een hilarische gil over het water als iemand het evenwicht verliest en met een plons in het water belandt. Af en toe komt een boot vol jongemannen, dertigers, voorbij. Met wél heel harde muziek, luid geschreeuw, veel met

bier gevulde bekertjes. Terwijl heel veel varende voorbijgangers wel rondkijken en niet zelden zwaaien, tonen zij geen enkele aandacht voor wat op en rond de gracht is te zien. Ze lijken volledig op te gaan in hun eigen eendimensionale wereld. Maar is dat wel zo? Is dat wat ik zie en hoor alles? Hebben zij geen ander, voor mij verborgen leven? .

Een krantenkop van 23 juli: "Nederlandse politie moet Gooise jeugd in toom houden in Knokke. 'Ze voelen zich verheven.'" Een Belgische politieagent noemt ze 'nouveau riche':

"Deze rijkere jeugd heeft een houding van 'alles kan en alles mag'. Ze voelen zich verheven, zeker als de drank in de man is." Zon, Zuipen, Ziekenhuis – om deze neerwaartse spiraal te voorkomen, is jeugdpolitie uit de Gooi- en Vechtstreek en Nederlandse politie te paard in Knokke aanwezig. Dat kan zeker niet altijd ernstige incidenten voorkomen. Zo dook een dronken jongen die zich mogelijk onsterfelijk waande in een leeg zwembad; hij raakte zeer ernstig gewond.

Een andere krantenkop, drie dagen later: "Leden Amsterdams studentencorps verheerlijken op feestavond seksueel geweld, vernederen vrouwen." Het is het meest recente signaal van een al jaren aanhoudende reeks van soms zeer ernstige incidenten tijdens feesten van studentencorpsen in Amsterdam, Groningen, Leiden, en vast meer.

Het lijken drie voorvallen zonder enige samenhang, maar dat valt te bezien. Want drie keer lijkt er sprake te zijn van jongeren die op dat moment in een gesloten, eendimensionale wereld leven; een wereld waarvan zij en alleen zij het middelpunt vormen. Er ontstaat in hun leven een versmalling in plaats en tijd waarin geen plaats is voor anderen, hooguit in negatieve zin. Maar is dat het hele verhaal? Hebben deze jongeren geen ander, voor de buitenwereld niet toegankelijk, verborgen verhaal?

***

De psychiater Esther van Fenema schreef onlangs een verhelderend betoog¹ over de eendimensionale opvoeding van de jongens en meisjes die op latere leeftijd zich te buiten gaan in de bars van Knokke, op de feestjes van studentencorpsen. Velen leven in de Gooise weelde, hun ouders doen er alles aan om de dreigingen van de boze buitenwereld weg te houden. Op school vallen ze ten prooi aan juffen en meesters die het 'sandwichmodel' propageren, een correctiemethode die [citaat] "begint met iets aardigs, dan voorzichtig de kritische boodschap en je sluit af met een constructieve fijne boodschap. 'Wat knap dat je openstaat voor feedback!' Alles wordt gedaan om een 'onveilig' opvoedklimaat te voorkomen.

Het lijkt misschien onschuldig, maar kinderen onvoldoende weerbaar opvoeden heeft grote gevolgen voor hun latere kwaliteit van leven. Teleurstelling moet anno nu ten kos-

te wat het kost worden vermeden, waardoor kinderen niet meer in een veilige omgeving leren omgaan met de leuke maar vooral ook minder leuke kanten die daarbij horen. Falen ligt aan de ander en frustratie of tegenslag wordt afgekocht met cadeautjes en: "Kom, we gaan iets leuks doen." Het resultaat is te zien in het ziekenhuis en politiebureau van Knokke. Van Fenema ziet ze in haar praktijk, daar wordt hun verborgen leven zichtbaar: "[Daar] zie ik jongeren die suïcidaal zijn omdat hun relatie is uitgegaan of omdat ze een tentamen niet hebben gehaald. Op zich natuurlijk onaangename ervaringen, maar niet zo uitzonderlijk tijdens de normale levensloop dat je erdoor in crisis zou moeten raken."

...

Ons leven is meerdimensionaal; we hebben onze levensverhalen met wisselende mensen om ons heen, in verschillende omgevingen, in goede en slechte tijden. We etaleren graag onze succesverhalen en vooral ons *oooo* zo geweldig leventje met *fijn veel* vrienden – Facebook helpt! Maar jij en ik hebben óók vast een verhaal dat niet of zelden verteld wordt en misschien na enige tijd in de stilte van ons verborgen leven verdwijnt.

Enkele weken geleden kwam een mij onbekende man in mijn leven. Een niet-privékwestie bracht ons bij elkaar en we zouden wellicht samen daarin optrekken. We namen daarom ruim de tijd om van elkaar te horen over ons arbeidzame leven en – nu al weer even met pensioen – "hoe we zover gekomen waren." We hadden veel en mooie, niet zelden humorvolle verhalen over voorspoed en tegenslag, maar ook verhalen waarin de door ons geleerde levenslessen doorklonken.

We waren zo'n beetje uitgepraat toen hij zei: "Ik heb nog één vraag. Een zoon van jou is gestorven, zou je me daarover willen vertellen?" De vraag verraste me maar overviel me niet. Wij – Louise en ik – mogen genieten van veel kostbare momenten met geliefden en vrienden, vaak vier gangen aan de eettafel. Daar vertellen we van onze kinderen en kleinkinderen, weerbaar geworden door de ervaringen in hun leven, met wie we zoveel in het leven mogen delen. We luisteren met humor en ernst naar elkaars levensverhalen, over wat voor ons maatschappelijk van betekenis is. We kunnen ook spreken over de mensen die gestorven zijn, 'de mensen van voorbij' – zij zijn immers geschiedenis geworden. Maar Martijn – hij is wel gestorven maar niet 'van voorbij'. Hij is hier en nu bij ons. Daarover met elkaar spreken kan – nu de tijd voortgaat – soms moeilijk zijn.

Ik vertelde mijn verhaal van Martijn – over zijn prachtige jeugd, zijn crisissen, hoe hij zichzelf ging begrijpen dankzij heel goede hulp, hoe zijn weerbaarheid door diepe dalen groeide, hoe hij schreef "ik ga mijn leven opnieuw uitvinden" – en toen stierf. Hoe daarna voor ons nog verborgen tekeningen zichtbaar werden, hoe we talloze voor ons verborgen verhalen hoorden van zijn geliefden en vrienden – hij werd bemind.

De man luisterde, in zijn hart maakte hij ruimte voor Martijn, mijn verhaal daalde in.

Soms lijkt de mist van de tijd het verhaal van Martijn te verbergen
maar dan overkomt het me:

Een mens die vraagt: "Wil je me vertellen over Martijn?"

---

1. Trouw, 25 augustus 2022 – Esther van Fenema: "*Weerbare kinderen*"

Muziek: 1. Luister naar Louis van Dijk als hij [Nowhere man](#) van de Beatles op het kerkorgel speelt en je weet het: de Beatles hadden hun muziek nooit kunnen schrijven zonder hun basis van de klassieke muziek

3. Toen hij zijn leven opnieuw uitvond, deed Martijn ook de ontdekking van zijn leven: [De Prelude uit Cellosuite 1](#)